N°. 3170 **1857**

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00, *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG 6 OKTOBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 5 Oktober.

JOANNES ZWIJSEN, *door de gratie Gods en des H. Apostolischen Stoels Aartsbisschop van Utrecht, Apostolisch Administrator van 's Hertogenbosch. Huisprelaat van Z. H. Paus Pius IX., Assistent-Bisschop bij den Pauselijken Troon, enz. Aan de Geestelijken en Katholieken van het Aartsbisdom. Zaligheid in den Heer.*

Mogten Wij, Beminde Geloofsgenooten, bij onzen zendbrief, gedagteekend op den feestdag van O. L. V. van den H. Rozenkrans des jaars 1854, U de noodzakelijkheid doen zien om een Seminarie of Kweekschool voor Priesters in het Aartsbisdom op te rigten, en daarbij U uitnoodigen, om door milde bijdragen Ons in staat te stellen dit verheven werk tot stand te brengen, drie jaren later, is het Ons, door Gods goedheid, vergund, op dienzelfden feestdag U te kunnen aankondigen, dat bedoeld Seminarie, behoudens het daarstellen van eene geschikte kapel, waarvan de fondamenten reeds gelegd zijn, voltooid is en op den 7 October eerstkomende door ongeveer 50 studenten zal betrokken worden.

Daar Wij U, in onzen bovengenoemden zendbrief, reeds het veelzijdig nut doen zien, dat welk het Seminarie voor Geestelijken en Leeken geroepen is voort te brengen, zoo achten Wij het onnoodig daarover hier verder uit te weiden; slechts dit willen Wij hier in het voorbijgaan aanstippen, dat, wat de gebouwen van het Seminarie betreft, deze, zoo met betrekking tot de soliditeit van het werk als tot de doelmatige inrigting derzelven, de goedkeuring wegdragen van allen, die dezelve bezigtigd hebben en in staat zijn daarover een oordeel te kunnen vellen.

Die hoogst nuttige en noodzakelijke inrigting dan, B. G., hebben Wij naast God, van Wien alle goed uitgaat, aan de ijverige medewerking en de onbekrompene bijdragen der Geestelijken en Katholieken van ons Aartsbisdom te danken, en Wij gevoelen dringend de behoefte, om daarvoor onze opregte erkentelijkheid te betuigen, gelijk Wij doen door het herderlijk schrijven, dat Wij heden tot U rigten. Het is Ons tevens aangenaam, hierbij de verzekering te kunnen, dat Wij, ter verdere voltooijing van het Seminarie, de hulp uwer milddadigheid niet meer behoeven in te roepen, daar Wij, onder Gods zegen, hopen de verdere uitgaven daarvoor vereischt te kunnen bestrijden.

Uwe ijverige medewerking, B. G., zal voorzeker in het vervolg der eeuwen eene dankbare herinnering zijn bij uwe naneven, die op een godsdienstig monument zullen kunnen wijzen, hetwelk door het geloof en de godsvrucht hunner voorvaderen, is gesticht geworden, terwijl de gebeden, die voortdurend in dat Heiligdom voor U gestort worden, tot heil van uwe zielen zullen verstrekken. Want, gelijk Wij U in onzen bovengenoemden zendbrief aankondigden, zal telken jare, op de Feestdagen van O. L. V. Hemelvaart en van den H. Willibrordus, het H. Misoffer voor de weldoeners van ons Seminarie worden opgedragen; waarmede op den Feestdag van den H. Willibrordus, den 7 November 1857, reeds een aanvang zal gemaakt worden.

Gods zegen dale overvloedig neder over U allen, die tot oprigting van het Seminarie hebt medegewerkt. Zegene God tevens de nieuwe Geestelijke Kweekschool met al degenen, die daarin voor het heil der zielen zullen worden aangekweekt! Wij verzoeken U dringend, te dien einde uwe gebeden steeds met de onze aan God op te dragen; want B. G., als Wij uwen bijstand noodig hebben gehad om de stoffelijke muren van het Seminarie op te trekken, zoo hebben behoeven Wij dien om er de geestelijke grondslagen van te leggen, opdat de door onze gemeenschappelijke pogingen tot stand gebragte instelling volkomen aan haar doel beantwoorde, en in waarheid worde: eene vruchtbare kweekschool van eene waardige priesterschap.

En zal dit ons Herdelijk schrijven onder al de gestelde Missen op den feestdag van O. L. V. van den H. Rozenkrans aan de Geloovigen van den predikstoel worden afgekondigd.

Gegeven op den Huize Gerra *onder* Haaren, *op den feestdag der Geboorte van de H. Maagd* Maria. 1857.

De Aartsbisschop, Apost. Admin. voornoemd,
(L. S.) † J. ZWIJSEN.
Op last van Zijne Doorl. Hoogwaardigheid,
G. M. JANSEN, *Secretaris.*

De ontmoetingen der groote mogendheden behooren thans tot de geschiedenis. De gevolgen daarvan kunnen eerst later blijken. Inmiddels is het van belang na te gaan welken indruk zij hebben nagelaten.

Het is ons een genoegen te kunnen opmerken, dat die indruk over het algemeen genomen gunstig is. Wel is waar niet alle twijfel, zoomin als alle bezorgdheid, is weg genomen. Maar desniettemin schijnt de onzekerheid omtrent het doel der zamenkomsten te verminderen, gelijk ook de bezorgdheid van velen, die er zich in hooge mate over verontrust hebben.

Toen aanvankelijk van fransch-russische zijde werd beweerd, dat de zamenkomst te Stuttgart slechts de bevestiging van den vrede beoogde, werd zulks in Duitschland met een luid verklaard wantrouwen bejegend. Alle oostenrijksche organen hadden daaromtrent slechts ééne stem. En ook die bladen te Berlijn, die anders zoo bijzonder russiesch-gezind zijn, namen een toon van verbolgenheid aan, als zagen zij in de Stuttgarter bijeenkomst een verbond tegen Duitschland aankomen. Inmiddels waren de Engelschen, die op dit oogenblik in de europeesche politiek niet zwaar wegen, in de verlegenheid, en wisten niet welke houding aan te nemen.

Die toestand veranderde zoodra het bekend werd, dat Keizer Alexander van Rusland te Weimar den oostenrijkschen Keizer zou ontmoeten. Sinds hebben al de oostenrijksche bladen, te gelijk met de Pruissen, de bakens verzet. Hunne groote gramschap is plotseling overgegaan in groote vreugde. En zoozeer als men vroeger wantrouwen had aan den dag gelegd omtrent de besprakingen van de Keizers Napoleon en Alexander, zoozeer ook betuigt men zich thans gerustgesteld omtrent de vredelievendheid dier beide potentaten. Bijna gansch Duitschland stemt daarmede in, en alleen heeft daarop uitzondering gemaakt het voornaamst orgaan van het munchener kabinet, 't welk, na gedurende geruimen tijd een diep stilzwijgen te hebben in acht genomen, plotseling met een boos artikel is voor den dag gekomen, juist op hetzelfde oogenblik toen de andere duitsche bladen een toon van vreugde begonnen aan te slaan. Die dissonant in de duitsche pers is welligt slechts daaraan toe te schrijven, dat het kabinet van Munchen wat traag in zijne bewegingen is, en daarom *te laat* komt, gelijk het, in zijne zoo binnen- als buitenlandsche politiek, overal achteraan komt.

Wij behoeven 't niet te zeggen, dat de Engelschen met de Duitschers koor maken omtrent de vredelievende strekking der politiek, te Stuttgart beoefend.

Wij hopen dat al die verwachtingen niet door de gebeurtenissen zullen worden teleurgesteld, en dat, integendeel, spoedig de bewijzen zullen volgen, dat die verwachtingen op goede gronden steunen.

Er is maar ééne stem in Europa, en die stem bidt om vrede, ten einde te verademen van de rampen, die ons werelddeel in de laatste jaren zoo zeer hebben geteisterd.

Europa behoeft vrede.

Een eerste gevolg daarvan, zoo hoopt men, zal zijn de vermindering van de staande legers. Die wensch, aangegeven het eerst in oostenrijksche bladen, heeft overal op het vaste land weerklank gevonden.

Ook bij ons zal die welkom zijn. Bij eene begrooting van oorlog van ongeveer 11½ millioen, zooals thans in de Tweede kamer is ingediend, moet men verlangen, dat de geruststellende verzekeringen zich bevestigen, opdat men des te veiliger dat aanzienlijk en voor ons land te hoog cijfer zou kunnen bestrijden.

Voor het prov. geregtshof in Zuid-Holland is eergisteren, zoo als bereids gemeld is, het getuigenverhoor in denzaak der schepelingen van het barkschip *Twente* aangevangen met het hooren van drie getuigen.

Uit de verklaringen van den eersten getuige, den heer Rijk, waterschout en havenmeester te Rotterdam, is onder anderen gebleken, dat de 22 man zijn aangenomen onder beding, dat zij, ten aanzien van de voeding, dezelfde behandeling zouden ondervinden, die de meesten hunner bij hunnen overtogt met het schip *Janneije* van Indië naar het moederland hebben genoten. Zij werden aangemonsterd volgens de oude monsterrol, zoodat de nieuwe niet op hen werd toegepast. Getuige leidde daaruit af, dat de kapitein, ten aanzien van de voeding en de behandeling meer vrijheid wenschte te genieten, dan volgens de nieuwe monsterrol gegeven wordt. Volgens den getuige is de kapitein in Nov. 1855 met den stuurman Soff bij hem, te Rotterdam, gekomen, om hem te verzoeken in de monsterrol te voegen, dat de schepelingen waren aangemonsterd alleen op javaansche voeding, hetgeen getuige echter gemeend heeft te moeten weigeren, omdat er niets anders was afgesproken, dan dat zij op gelijke wijs als op het schip *Janneije* zouden worden behandeld.

De tweede getuige, de heer M. Jonkheer, klerk bij den waterschout te Rotterdam, deelde even als de eerste getuige, vele bijzonderheden mede omtrent de aanmonstering en gaf ook te kennen, dat, op verlangen van den kapitein, de oude monsterrol was gevolgd. Over de voeding was niet in het bijzonder gesproken, de schepelingen stelden zich tevreden, als zij op gelijke wijs als vroeger op de Janneije wierden behandeld. Ook hij verklaarde, dat de kapitein in Nov. jl. eene verandering van de monsterrol, ten opzigte van de voeding, had verlangd, hetgeen de heer Rijk bepaald had geweigerd.

De *derde* getuige was de heer A. Coopmans, kapitein, gevaren hebbende op de *Twenthe*. De door hem afgelegde getuigenis heeft omstreeks 4 uren geduurd. De voorzitter heeft die gesplitst in twee deelen: 1°. over getuige's vorige loopbaan, voor zoover die betrekking heeft tot deze zaak; 2°. wat er gebeurd is bij de aanmonstering te Rotterdam; 3°. wat er aan boord is voorgevallen tot 12 Aug. 1856; 4°. de gebeurtenis op 12 Aug.; 5°. het voorgevallene na 12 Aug. tot zijne komst te Rotterdam; en 6°. het gebeurde na zijne terugkomst te Rotterdam. Uit een en ander is onder anderen gebleken, dat getuige voor het eerst als koopvaardij kapitein op de *Twenthe* had gevaren. Hij verklaarde, dat hij steeds met het grootste genoegen met de Javanen in Indië had gewerkt, en hij hun boven vele van ons scheepsvolk, de voorkeur gaf. De gewone voeding van de Javanen bestaat, volgens hem, uit rijst, visch, spaansche peper, thee en suiker, en nu hield hij onafgebroken vol, dat de Maleijers op die voeding waren aangemonsterd. Dat stond wel niet in de monsterrol, maar de waterschout had verklaard dat dit niet noodig was. Zoo lang het schip hier te lande was, is er geen klagte over die voeding ontstaan. (De schepelingen, deswege ondervraagd, hebben van hunnen kant beweerd, dat zij verwacht hadden en dat zij waanden gelijksoortig voedsel te zullen verkrijgen, als hun vroeger was ten deel gevallen). Voor dat men in zee stak, is er met den den Serang eenig verschil ontstaan, waarbij deze laatste, zoo als de kapitein beweert heeft, de woorden zou gebezigd hebben: „Pas op, pas op, als wij in zee zijn." Dat verschil is echter spoedig weder bijgelegd en het werk hervat. Eenige dagen voor 12 Aug. ontstonden er klagten over het voedsel. De visch was te zout. De kapitein heeft toen bij herhaling stokvisch gegeven, hetgeen de schepelingen echter verklaren niet gehad te hebben. Den 11den Augustus ontstond de beweging op het schip; verschillende Maleijers wilden niet werken, waarop de kapitein had te kennen gegeven, dat die niet arbeidde ook geen eten of drinken kreeg. Verschillende Maleijers verklaarden, dat zij het wegens de slechte schafting niet konden uithouden; dat zij enkele zouten visch erlangden, die niet alleen zout, maar bitter was; dat zij slechts een klein weinigje rijst bekwamen en dat de zoute visch zoo slecht was, dat men ze over boord wierp. Driemaal daags bekwamen zij zouten visch, des morgens met wat rijst, en des avonds met wat peper, een enkel maal kregen zij, bij wijze van traktement, beschuit en een stukje brood. De kapitein beweert, dat de Javanen op die wijs gevoed worden. Hij verkeerde, ten minste in het denkbeeld, dat zij niets anders noodig hadden. Den 12 Augustus gaven de schepelingen hun verlangen te kennen, om aan land

[illegible] gozet. De kapitein weigerde dit. Nu ontstond er verschil over hetgeen toen door de Maleijers gezegd is. Volgens den kapitein zouden zij toen hebben verklaard, dat het schip dan niet naar Java of Holland zou komen, terwijl volgens de beschuldigden, de kapitein zou gezegd hebben, dat zoo zij het schip wilden verlaten en naar den wal gaan, zij dan maar daarheen moesten zwemmen, waarop zij zouden geantwoord hebben, dat, zoo zij er niet waren, het schip niet naar Java of Holland komen kon. Het bleek al verder, dat de kapitein wel eenig onraad vreesde en daarom voorzorgmaatregelen had genomen. Hij hoopte echter dat de Maleijers nog tot hun pligt zouden wederkeeren. Hij was door den serang en drie andere aangevallen; het pistool dat hij bij zich had om zich te verweren, werd hem ontnomen; dat pistool werd op hem gerigt, maar het schot wilde niet afgaan. Bij den aanval had hij een steek onder den linkerschouder en een aantal wonden aan de hand bekomen. Hij begaf zich naar de kajuit, waar zich ook de andere Europeanen vereenigden, waarvan sommige mede wonden hadden bekomen. Er was tusschen hem en de schepelingen geen ander verschil ontstaan; hij verkeerde in het denkbeeld, dat hij als een regtschapen nederlandsch koopvaardijkapitein handelde. De magt van een koopvaardijkapiten bestaat in zijn zedelijk overwigt. Als hij dat niet handhaaft, dan kan hij geene kracht uitoefenen; hij meende dat hij niet anders kon handelen, dan door hem geschied is en dat hij niet mogt toegeven aan eene vordering tot het bekomen van ander dan Javaansch voedsel, waarop de schepelingen naar zijne overtuiging waren aangemonsterd. Hij houdt zich zelfs overtuigd, dat ieder gezagvoerder in dezelfde omstandigheden verkeerende, hetzelfde zou gedaan hebben. Toen nu de kapitein en de Hollanders in de kajuit waren, ontwaarde men eene brandlucht. Over den lantaarn was een zeil gelegd, ten einde het zien te beletten; de deuren van de kajuit werden digtgeslagen en digtgespijkerd. Er werden zelfs brandbare stoffen in de kajuit geworpen. De brand was al meer en meer toegenomen, toen men eindelijk in de kajuit ontwaarde, dat de Maleijers vertrokken waren. Sommige booten waren medegenomen, eene andere was vernield en een vierde werd in drijvenden staat gevonden. Toen nu de kapitein en de Hollanders op het dek kwamen, ontwaarden zij dat het schip reddeloos en niets meer bruikbaar was om den brand te blusschen. Gelukkig dat een fransch vaartuig niet ver van het schip ontdekt werd, dat de in nood verkeerende schepelingen heeft gered. Toen men zich op dat fransche vaartuig bevond, zag men de *Twenthe* in volle vlam. Het fransche schip bragt de Hollanders naar Rio-Janeiro over, alwaar de kapitein aan de Nederl. autoriteit mededeeling van het geheurde deed. Van daar is hij naar Rotterdam terugekeerd, waar hij aan den officier van Justitie van het voorgevallene kennis gaf.

Al die mededeelingen, waarvan sommigen door aanwijzing van besch. werden aan deze door vertolking kenbaar gemaakt. Het was bepaaldelijk Pa Seno, die het vuur uit de kombuis had genomen en het in de bazaan had geworpen. Deze deswege ondervraagd, zeide, dat hij zijn leven niet meer gevoelde, hij had eene wonde aan den rug bekomen en had toen het vuur genomen, maar toen hij schoten hoorde, is hij weggegaan. Kapidin verklaarde, dat hij duizend excuses deed en de plegtige eeden aflegde, dat hij een Europeaan, een blanke, in den strijd had vastgehouden, maar dat hij dit gedaan had, omdat de serang verwond was. Toen de kapitein namelijk het schot wilde lossen, had hij zijne handen vastgehouden, omdat hij vreesde, dat anders al de Javanen zouden worden doodgeschoten. Toen aan Pa Seno gevraagd werd, waarom hij dat stuk vuur in de bazaan gelegd had, antwoorde deze, dat hij niet meer aan zijn leven dacht; hij gevoelde honger; hij had geen boosaardig doel, en dat hij het vuur niet in het schip had geworpen.

De kapitein ontkende, dat hij bij den waterschout zou hebben aangedrongen op eene verandering van den monsterrol, ten opzigte van de voeding; hij had hem alleen gevraagd, of die schout zich niet herinnerde, dat de aanmonstering op javaansche voeding had plaats gehad, hetgeen de heer Rijk zich niet meer herinnerde. Op de vraag waarom de kapitein den ouden monsterrol verkozen had, antwoordde deze, dat hij sedert jaren daarmede bekend was en dat hij van geen nieuwen monsterrol behoefde te weten.

3 Okt. Dien dag zijn als getuigen gehoord d[illegible] van Douwe en de eerste stuurman Soff. De verklaringen der stuurlieden Vermeulen en Barends, afgelegd te Rio-Janeiro en te Rotterdam, zijn, wegens de afwezigheid dier getuigen, voorgelezen; terwijl een en andermaal nog nader gehoord zijn de kapitein Coopmans, de waterschout Rijk en diens klerk Jonkheer. Uit de opgaven van den doktor bleek hoofdzakelijk, dat hij niet bepaald weet, dat er van de zijde der beschuldigden over het algemeen eenige ontevredenheid had bestaan vóór het gebeurde op 12 Augustus, [illegible] de behandeling, die zij ondervonden, en dat hunne ontevredenheid, die zich nader geopenbaard heeft, alleen [illegible] te moeten worden toegeschreven aan het voedsel [illegible]. Op de deswege opzettelijk aan hem gedane vraag, of hij van oordeel was, dat de zoogenaamde javaansche kost op den duur voor hunne gezondheid schadelijk was, antwoordde hij ontkennend; immers was er oppervlakkig geene verzwakking bij de javaansche schepelingen zigtbaar. Hij voegde er evenwel bij en dit bleek ook uit de verklaringen van andere getuigen, dat, naarmate de Javaan de tropische gewesten verlaat, ander, europeesch voedsel voor hem noodig is, gelijk dan ook (mede reeds volgens de opgave van den waterschout) gewoonlijk door de scheepskapiteins europeesch voedsel aan de Javanen wordt verstrekt, wanneer zij zich in Europa bevinden. Van daar dat de waterschout het ook niet noodig achtte, zoo als hij zeide, om daaromtrent eene afzonderlijke clausule in de monsterrol op te nemen.

Uit de verklaringen der verschillende stuurlieden, volgden verschillende bijzonderheden, meerendeels betrekking hebbende op het gebeurde op 12 Augustus en waarbij zij genoegzaam eenstemmig verklaarden, dat, na de vruchtelooze pogingen der beschuldigden ter bekoming van ander voedsel, zij, op de worsteling van den kapitein met de serang (den eersten besch.) den moorddadigen aanval hebben gedaan, gevolgd nader door de brandstichting; dat eenigen bepaaldelijk den kapitein over het ijzeren hek trachtten te slepen, waarom deze zijne beenen had geslingerd om zich vast te houden, dat bepaaldelijk de serang een pistool, dat hij uit de handen des kapiteins had ontrukt, dezen tegen de keel had gehouden, doch hetwelk niet afging; dat voorts een hunner Setro, kort te voren messen had geslepen, schijnbaar met den aanval in verband) dat zij wijders op den bewusten dag, tegen hunne gewoonte, in hun schoon linnengoed waren gekleed, in plaats hunner werkpakken; dat al verder hun drie malen stokvisch was verstrekt ter vervanging van den zoutevisch, enz. Onder de omstandigheden, bij de wederzijdsche worstelingen, waarbij de Javanen ook van andere wapentuigen dan van hunne gewone messen schenen voorzien te zijn geweest, te oordeelen naar de driehoekige woonde in de linkerzijde, door den eerste stuurman Soff bekoman, is ook door Barends medegedeeld, hetgeen ook vroeger was verklaard door andere getuigen, dat Pa Seno met eene handspaak hem Barends had getroffen, waardoor zijn regterarm eene ernstige breuk onderging. Ten gevolge van de erkentenis thans door Pa Seno gedaan, dat hij van eene handspaak destijds voorzien was (in vroegere verhooren ontkend), doch onder bijvoeging, dat dit was om zich te verweren, is hiervan aanteekening geschied. Gelijke aanteekening geschiedde van de bijzonderheid, dat de 9de beschuldigde, Lingo, geen deel had genomen aan den aanval, en dat de beschuldigden voor het meest in het net gekleed waren; welke laatste omstandigheid door allen volstandig ontkend werd. Zij ontkenden mede de poging om den kapitein over boord te werpen en hielden vol, dat zij dagelijks niets dan zoutevisch driemaal daags en rijst hadden bekomen, met ontkentenis alzoo van de ontvangst op drie keeren van stokvisch, hoezeer zij erkenden eenmaal te zijn getrakteerd op zout vleesch en pannekoeken met spek. Het messenslijpen werd door Setro verdedigd, met het beweeren, dat hij dit deed in het belang van het werk en om slagen te voorkomen, dewijl er meer moest gewerkt worden bij de weigering van vele anderen om te werken. Nog bleek deze bijzonderheid, dat er een aanzienlijke voorraad vleesch en spek aan boord was, en dit gaf den president een- en andermaal aanleiding om den kapitein met nadruk voor te houden het belang, dat er voor schip en ekwipage had bestaan om, bij zulk een voorraad van vleesch, wat inschikkelijker te zijn jegens de Javanen en hun ten minste tweemaal 's weeks op hun verlangen vleesch te verstrekken. De kapitein bleef echter volhouden, dat hij in gemoede meende alzoo te moeten handelen en hun ander voedsel te moeten weigeren, dan naar hij geloofde, de monsterrol medebragt. Hij moest zijn zedelijk overwigt als kapitein handhaven, of de éene vordering zou weder tot de andere leiden en zijn gezag ware vernietigd. De voortzetting van het geding is bepaald op aanstaanden Maandag, ten 10 ure.

»In verband met hetgeen onze weener korrespondent over de St. Helena-medaille meldde, en met het artikel van prof. Vreede in de *Utrechtsche Courant*, zie ons vorig nommer, laten wij hieronder een op deze zaak betrekkelijk berigt uit Weimar, van 29 September, volgen:

»De gisting tegen de Sint-Helena-medaille wordt in deze stad al hevigen. Op de naamlooze artikeltjes in de openbare bladen, waarin het vragen om de medaille scherp werd afgekeurd, zijn thans gevolgd verklaringen van de »oude krijgslieden", geteekend door hunnen »staf." Een dezer verklaringen is van dezen inhoud: »»Kameraden! Met betrekking tot onze gisteren afgelegde verklaring wegens de Sint Helena-medaille, moeten wij het volgende ter uwer kennis brengen: Geen uwer, die de Sint-Helena-medaille aangenomen of maar er om gevraagd heeft, kan voortaan aan onze veteranen-bijeenkomsten en feesten deelnemen, en wij zouden ons genoodzaakt zien hem reeds nu van onzen kring uit te sluiten en alle kameraadschappelijk verkeer met hem af te breken. Nogt onverhoopt een of meer in onze stad zich laten verleiden naar die medaille te verlangen en ze aan te nemen, dan verklaren wij hem bij deze dat wij zijne begrafenis niet zullen bijwonen, daarbij de militaire eerbewijzen zullen weigeren (hetgeen de kommanderende generaal zeker ook zal doen), en zijne duitsche medaille van verdiensten niet op de bepaalde plaats zullen brengen. Wij achten en eeren de fransche natie, doch kunnen nooit dulden dat zulk een hoon ons worde aangedaan."" (*A. Ct.*)

Wij vinden in de *Neue Preussische Zeitung* de volgende dichtregelen, welke wel niet mooi zijn, maar toch toonen hoe de pruissische militairen over de fransche medaille denken:

La médaille de St. Hélène.

S'il nous faut de nouvelles médailles,
Nous saurons les gagner sur le champ de bataille;
Mais en combattant pour notre prince et notre patrie,
Et non pour une nation ennemie!
Qu'ils gardent donc leur médaille étrangère,
Nous, nous avons notre croix de fer,
Et s'ils veulent nous rappeler nos malheurs,
Qu'ils se souviennent aussi de leur propres revers,
Et qu'ils sachent, qu'un peuple brave et plein de foi,
N'accepte des ORDRES que de son roi.

Gedurende de afgeloopen maand September zijn over den hollandschen ijzeren spoorweg vervoerd 123,104 personen, en bedroeg de opbrengst van reizigers *f* 100,761.67 en die van goederen *f* 16,135.11. Sedert 1 Januarij dezes jaars bedraagt het getal reizigers 939,704, en de opbrengst van reizigers en goederen *f* 922,363,93½.

Wij hebben eenige dagen geleden medegedeeld, dat de *IJsselbode* overleden was. Nu zendt men ons onder den titel van het *IJsselblad* een nieuwe Courant toe, welke zich als opvolger van den *IJsselbode* doet kennen en bij denzelfden uitgever het licht ziet.

Bij den minister van Finantiën is ontvangen eene som van *f* 35, door een onbekende, onder het postmerk Rotterdam van den 1n dezer, met het bijschrift: *Recte faciendo neminem timeas*, tot voldoening van verschuldigd successieregt ingezonden.

Z. M. heeft benoemd tot hoofdkommies bij het departement van Justitie, J. E. Erdman; eervol ontslagen: op hun verzoek, A. C. J. de Wilde, ambtenaar ter beschikking van den rezident van Palembang; Aquasie Boachi, buitengewoon ingenieur 3e kl. voor de mijnen in Nederl. Indië, met verleening van den titulairen rang van ingenieur.

DELFT, 3 Okt. De prijzen der kaas waren heden *f* 14,50 a *f* 20,25 per 100 ned. ℔. Aanvoer 60 stapels, wegende 14549 ned. ℔.

BLOKZIJL, 30 Sept. De botermarkt was heden even als de vorige week tamelijk vlug, terwijl er in de prijzen geene verandering plaats had; algemeen verkocht per ℔ à *f* 1,20, per ⅛ vat *f* 23,25 a 23,50, per ¼ *f* 47,50 a 48.

Men leest in de Tweede Editie van de *Amst. Cour*:

LONDEN, 5 Oktober. De *Morning-Post* logenstraft het gerucht, dat het Parlement in November buitengewoon zal worden bijeengeroepen, uit hoofde van de bestaande krizis.

Volgens den *Times* zullen in weinige maanden 85,000 engelsche soldaten in Indië wezen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 3 Okt. De zending van prins Joachim Murat, kleinzoon van den ex-koning van Napels, naar het hof van den Koning van Pruissen met een eigenhandigen brief van Keizer Napoleon III is het voornaamste, waarover men thans spreekt. De keus van zulk een boodschapper moet natuurlijkerwijze tot allerlei gissingen aanleiding geven. Men spreekt van het plan om aan de vereenigde Donauvorstendommen een soeverein te schenken en brengt daarmede de reis van Murat, op het oogenblik dat de konferentiën te Stutgart worden gehouden, in verband. In hoeverre daarvoor eenige grond bestaat zal later moeten blijken.

De toestand der Engelschen in Indië blijft het voorname onderwerp der aandacht onzer publicisten. De heer John Lemoinne bespreekt in het pas verschenen Nommer van de *Revue des deux Mondes* het administratief stelsel door de Kompanjie in Indië gevolgd. Bij deze gelegenheid weidt de heer Lemoinne over de weinige sympathie uit, welke de rampen der Britten in Europa te weeg brengen. Zij hebben het bewustzijn, zegt hij, van de ware gevoelens die zij inboezemen en vertrouwen daarom alleen op zich-zelven. Geheel overtuigd zijnde, dat Engeland eindigen zal met over de muiters te zegepralen, gelooft de heer Lemoinne dat dit geen reden oplevert om er blijde om te zijn. Hij voegt er bij: »De gebeurtenissen, die wij beleven, kunnen voor de vrijheid der wereld slechts ongelukkige gevolgen hebben, en zullen de overheersching van het militaire element en de [illegible]

van centralizatie in de hand werken. Voortaan zullen de Engelschen, door de wreede ondervinding in de Krim en Indië geleerd hebbende, er toe komen om ook bij hen een staand leger op de been te houden; zij bereiden zich reeds voor op dit uiterste, waartegen hun onafhankelijke geest zich tot dusverre had verzet.”

In het algemeen is de geest van ons publiek den Britten niet gunstig. Dit kan onder anderen blijken uit de houding van het *Journal des Débats*. De heer Prevost Panadal heeft aanvankelijk in dat blad de zaak der Britten met veel ijver en warmte bepleit. Het schijnt echter, dat de geabonneerden hierin weinig smaak hebben gevinden en dit hebben laten blijken op eene wijze, die dringend genoeg was om het *Journal des Débats* zijn meening te doen wijzigen. De heer Prevost Panadal heeft derhalve de behandeling van dit onderwerp gestaakt en is daarin opgevolgd door den heer Alloury. Deze spreekt met een zeker voorbehoud over de maatregelen van bestuur in Indië, en veel minder gunstiger over de Engelschen. Die omkeer is zeer in het oog gevallen. Trouwens is het niet voor den eersten keer dat het *Journal des Débats* in deze of gene quæstie eensklaps van houding verandert.

De tijdingen uit Indië, die te Marseille ontvangen zijn, en de berigten uit Kalkutta aan de handelshuizen aldaar doen voorzien, dat de betreurenswaardige gebeurtenissen en de verwarring, welke zij in de handelszaken te weeg brengen, nog langen tijd zullen duren. Wat veel bezorgdheid te weeg heeft gebragt is, dat uit Bengalen geschreven brieven geopend en met uitgewischte zinsneden aangekomen zijn, zonder dat men den oorsprong van deze schending der toevertrouwde brieven kan nagaan. Een onderzoek moet hiervoor ingesteld zijn. Wat intusschen, zij het dan ook gebrekkig, uit deze verminkte brieven blijkt, is dat de Engelschen niet alleen door de Sepoys, maar ook door de inlandsche bevolking der steden worden bedreigd.

De heer von Hubner is van Weenen te Parijs aangekomen, en heeft, naar beweerd wordt, aan de fransche Regering een depeche van het oostenrijksche kabinet ter hand gesteld, waarin het doel en het karakter der bijeenkomst te Weimar wordt gepreciseerd. Verder zegt men, dat de nota, waarbij de fransche Regering van haren kant eenige verklaringen geeft over de bijeenkomst te Stuttgart evenzoo naar hare bestemmingen verzonden is.

De bijeenkomst te Weimar wordt hier niet als groot gewigt hebbende beschouwd, en alleen toegeschreven aan den wensch der beide Keizers, om de goede verstandhouding tusschen twee vorstelijke gezinnen te herstellen.

Men las eenige dagen geleden in de parijsche korrespondentie der *Indépendance*:

»Eindelijk is men verpligt te bekennen, dat Romes verzoening met Piemont is uitgesteld. Dat uitstel komt ter goeder ure, om den wettigen grond niet te doen uitkomen, welken de berigtgevers hadden, die aankondigden, dat Mgr. Franzoni in zijne bediening zou hersteld worden en dat de heer de Grammont slechts benoemd was tot ambassadeur te Rome, om tusschen Viktor Emmanuel en den Paus een punt van vereeniging te zijn.”

De *Univers* antwoordt hierop het volgende:

»Die taal bevat al de hoedanigheden, welke de *Indépendance* aanbevelenswaardig maken: zij is zeer onheusch en met de waarheid geheel strijdig.

»De *Univers* heeft gezegd en bewezen, dat de *Indépendance* met het publiek den draak stak, door over de zending van onzen nieuwen ambassadeur te Rome bijzonderheden te publiceeren, welke zij uit hare eigene verbeelding putte. In onze logenstraffing gold het eeniglijk het politiek karakter der instruktiën, welke de korrespondent van het belgiesch blad beweerde dat aan den heer de Grammont gegeven waren. De *Indépendance* heeft sedert schoorvoetend bekend, dat zij in het wilde had geschermd; maar dat had zij de waarheid gezegd, zulks zou zijne gewoonte zoo als het schijnt te buiten gaan wezen.

»Wat de quæstie van het aartsbisdom van Turijn betreft, het zijn de dagbladen, die tot de school der *Indépendance* behooren, en dat blad zelf, welke van het ontslag van Mgr. Franzoni, van de waarschijnlijke verheffing van den eerwaardigen en doorluchtigen belijder tot Kardinaal, en van de afdoening, door dat middel, van de kerkelijke zaken in Piemont hebben gesproken. Op dit oogenblik zijn al die sprookjes gelogenstraft, en de *Indépendance* tracht zich onbeschaamd uit hare verlegenheid te redden, door aan ons de bestrijders dier verzinsels harer vrienden, zoo niet van hare korrespondenten toe te schrijven.”

De Keizer wordt, volgens een telegrafiesch berigt uit Marseille, aldaar (tusschen den 15^{n} en 20^{n} dezer maand verwacht. Marseille is tegenwoordig de welvarendste stad van Frankrijk. Haar handel groeit dagelijks aan; de havendokken zijn te klein geworden, de hoop op de aanstaande ondernemingen van het Suez-kanaal doet aan reusachtige verbeteringen denken, die reeds worden voorbereid. Het is dus niet te verwonderen dat de Keizer dit alles zelf in oogenschouw wil nemen.

Z.

— (Uit China.) Men vernemt, dat de fransche admiraal Rigault, in afwachting van de komst van baron Gros, inmiddels de vriendschappelijke betrekkingen met China heeft afgebroken, omdat het verzoek tot genoegdoening voor den moord van den franschen zendeling Chapdelaine, aan den goevernour van Kanton gedaan, onbeantwoord is gebleven.

ENGELAND.

LONDEN, 3 Okt. Men leest in den *Evening-Star*:

»Men heeft van de waarschijnlijkheid gesproken, dat als de vreesselijke stam der Santals de gelegenheid tot opstand aangreep om zich tegen ons te verheffen, en daar hij een honderd vijftig duizend tal roovers op de been zou kunnen brengen, niets zoo rampzalig zijn als dat deze zich over het land verspreidden. De dagbladen van Kalkutta berigten, dat er zich van dien kant onrustbarende teekenen hebben vertoond, en de *Englishman* kondigt aan, dat zijn berigten uit Behrboom behelzen dat de Santals reeds hier en daar verwoestingen hebben aangerigt.”

— De werving voor Indië schijnt geheel te mislukken, en de *Times* beklaagt zich bitter over al de moeite, die hij te vergeefs nam, om tot dienstneming voor Indië aan te prijzen. De landarbeiders verkiezen niet soldaat te worden, en de bedienden in manufaktuurwinkels, die deze week door *Punch* ten spot worden gesteld, nog minder.

De *Times* wenscht, dat de 20,000 anglikaansche geestelijken al hunnen invloed mogen gebruiken, om rekruten te verkrijgen en van den kansel te prediken »dat de misdaad niet ongestraft behoort te blijven, en dat de wreker des bloeds in deze eeuw (de 19e) even zeer noodig is als in vorige eeuwen.” Het blad is heden in eene zeer wrevelige stemming, vooral bij een hevigen aanval op den herderlijken brief van kardinaal Wiseman, en beweert dat de »Sepoys in Indië het werk der papisten verrigten.”

— De *Dailys News* zegt, dat Kalkutta wemelt van schavuiten, die allerlei opruijende geschriften aanplakken, waartegen de Regering geene maatregelen neemt en indien al een enkele booswicht gearresteerd wordt, laat men hem met eene vermaning weder vrij. De toestand in die stad wordt (zoo schrijft men dd. 9 Aug.) met iederen dag hagchelijker; de revolutie breidt zich steeds verder uit en is thans tot in onze nabijheid genaderd, weshalve de europeesche ingezetenen bij de Regering hebben aangedrongen, dat de stad in staat van beleg wierd gesteld. Schier onder onze oogen worden de grootste euveldaden gepleegd en een gunstig oogenblik is het eenige, wat men afwacht, om tot openbaren opstand over te slaan. Gisteren werd uit Dakka het officieël berigt ontvangen, dat 200 gewapende booten daar voorbij gekomen waren, om te Kalkutta den ex-koning van Oude te helpen bevrijden. De Regering weet dit alles en neemt evenwel geene maatregelen van voorzorg; alleen werden voor eenige dagen twee Mohammedanen opgehangen, omdat de een de britsche vlag op het fort had willen nederhalen en de groene mohammedaansche ophijschen, en de ander, omdat hij een brief des konings van Delhi aan den ex-koning van Oude overgebragt. Uit deze enkele opgaven kan men opmaken op welken gevaarlijken grond de zaken tegenwoordig te Kalkutta rusten, en toch doet de Regering niets om de revolutie te dempen. Wel is waar worden van alle kanten troepen gehaald, maar deze worden weder bij kleine gedeelten uitgezonden en op die wijze gemakkelijk vernietigd. Dinapoor levert een bedroevend voorbeeld van de oudwijven-regering, die in alles hier te lande doorstraalt. Van de 460 man europeesche troepen, die tegen de rebellen te Arrah werden afgezonden, keerden slechts 60 terug en van dezen niet meer dan 14 heelhuids. Ook de Santals zijn weder in volslagen opstand en plunderen, waar zij maar komen.

— Te Madras verkeerde men, sedert het verzet van het 8ste kavallerie-regiment, in groote ongerustheid. Patrouilles doorkruisten dag en nacht de straten. Het goevernementsplein is door artillerie omgeven en ziet er uit als een legerkamp. Aan de zuidzijde van het fort, zijn in de rigting van de muzelmansche voorstad mortieren geplaatst. Doch Madras is zoo wijd uiteen gebouwd, dat door die voorzorgsmaatregelen het gevoel van onzekerheid niet kan verdreven worden.

— De *Times*, die langen tijd den staat van zaken in Indië uit een al te gunstig oogpunt beschouwd heeft, is nu daarvan teruggekomen. Dit blad ziet nu althans Nena Sahib aan het hoofd van niet minder dan 100,000 opstandelingen weldra naar Kalkutta oprukken. — Indien de *Times* vroeger de zaak al te ligt voorgesteld heeft, zoo moet men bekennen, dat het blad thans in zijne vrees voorbarig is. Intusschen is de ommekeer van dit blad uit dit oogpunt opmerkelijk, dat men de stemming van het volk er uit leert kennen, waarvan de *Times* meestijds geacht wordt het gevoelen terug te geven.

— Den wanhopigen toestand van generaal Havelock schrijft de *Times's* korrespondent vooral toe aan het uitbreken van den opstand te Dinapoor, dus aan de onbekwaamheid van generaal Lloyd; want daardoor is bijna geheel Behar in opstand gekomen en in alle middelen van gemeenschap en troepen-marschen de grootste verwarring ontstaan. Overal langs de rivier zijn stations, die thans eene waakzame bescherming behoeven: Patna, Dinapoor, Ghazipoor, Benarès, Mirzapoor en Chunar. Laatstgenoemde plaats b. v. is een versterkt fort, op een rotspunt gelegen, dat steil uit de rivier opstijgt, en zoo het in handen van den vijand valt, veel schade kan berokkenen.

— Met de *Arago* zijn berigten ontvangen uit New-York van den 19den September en $ 27,000 aan specie. Den 17den was te New-York eene groote meeting gehouden, voornamelijk van Ieren, om zich te verklaren tegen de britsche aanwervingen in de Vereenigde Staten voor den oorlog in Indië en de symphatie der vergadering uit te drukken voor den opstand der Sepoys. De *Niagara* en de *Susquehanna*, welke schepen gebezigd werden bij het leggen van den trans-atlantischen telegraaf, hebben bevel ontvangen naar New-York terug te keeren. Kapitein Josiah Tatnall is benoemd tot bevelhebber van het amerikaansche eskader in de chineesche wateren.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 3 Okt. In de *Oest. Zeit.* leest men de volgende beschouwingen over de zamenkomst te Weimar.

Het blad erkent die zamenkomst als een providentieel geluk, en ook dat men tusschen beide rijken, Oostenrijk en Rusland, ondanks de verwikkelingen der laatste jaren, niet tot de wapens zijn toevlugt heeft genomen.

De zamenkomst der vorsten te Weimar, zegt het, zal een weldadigen invloed uitoefenen niet alleen op het verstand, maar ook op het hart van millioenen onbedachtzamen. Zij zal de pijnlijke herinnering aan het verledene uitwisschen en het uitzigt op een gelukkige toekomst openen.

De ontmoeting van den russischen Tzar met Oostenrijks Keizer, onmiddellijk na de zamenkomst van den laatsten met den Keizer der Franschen, geeft aan het wederzijdsche bezoek der drie magtige Vorsten het karakter van een volkomene eensgezindheid.

Thans, nu Keizer Napoleon luide bewezen heeft, dat hij aan zijn spreuk: *Het keizerrijk is de vrede*, trouw blijft, zal Europa met meer vertrouwen dan ooit zijn blik op Parijs vestigen. De groote staatsman heeft niet ontveinsd, dat er een afgrond bestaat tusschen de wereld van voor een halve eeuw en de tegenwoordige.

Nu kan ook de blik van staatkundigen zich met meerdere ongerustheid op de hoofdstad van het noorden werpen. Het St. Petersburgsche kabinet wapent zich in dit oogenblik slechts om op het gebied der beschaving veroveringen te maken. Rusland behoeft zijne grenzen niet uit te breiden, om in magt en kracht grooter te worden.

Midden-Europa heeft steeds den vrede gezocht en zal trachten dien te behouden. Een tijdvak van vrede opent zich voor Europa, en zal zich dra openbaren door stoffelijke teekenen, die alleen voor het oog der wantrouwend gewordene wereld de uitkomsten van den vrede zullen kunnen bevestigen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 5 Oktober.

GETROUWD (2 Okt.): H. Craandijk met J. C. M. van Houten.

BEVALLEN (1 Okt.): C. E. H. Kerkhoven, geb. Bosscha, D. — (2 Okt.): H. C. van Cappelle, geb. Bosscha, Z. — M. I. H. Borghols, geb. Borgée, Z.

OVERLEDEN (29 Sept.): G. la Bastide, geb. Beek, 76 j. — A. C. Geist, wed. P. P. Heyser, 81 j. — M. Smit, wed. H. Sneltjens, 64 j. — (1 Okt.): H. J. Michel, 4½ j. — (3 Okt.): A. M. Vrij, geb. Wolff, 79 j.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 55⅝	Livorno	2/m.	f 39
»	zigt	» 56 1/16	Napels	»	» 82¾
Bordeaux	2/m.	» 55	Petersburg	»	» 1.75½
»	zigt	» 55⅝	Weenen	[illegible]	[illegible]
Madrid	3/m.	» 238	Augsburg	[illegible]	[illegible]
Cadix	»	» 240	Frankfort	[illegible]	[illegible]
Seville	»	» 237	Hamburg	2/m.	» 34⅜
Bilbao	»	» 237	»	zigt	» 35 5/16
Lissabon	»	» 40½	Londen	2/m.	» 11,62½
Porto	»	» 40½	»	zigt	» 11,72½
Genua	2/m.	» 45½	Rotterdam		» ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 3 Okt. Fransche 4½ pc. 90.75; 3 pc. 68.70; 1½ pc. Spanje 25⅝; 3 pc. id. 37¼; Fr. O. Sp. 696; Rom. Leen. —.

MADRID, 2 Okt. 3 pc. Schuld 39.30, id. 4½ pc. 26.80.

LONDEN, 3 Okt. Cons. 90¼; Spanje buit. 3 pc. —; id. 1½ pc. 25⅞; Rusl. 5 pc. 109; id. 4½ pc. 98½; Holl. 4 pc. 98½; id. 2½ pc. 64¾; Sard. 5 pc. 89½; Braz. 101; Peru 4½ pc. 78½; Grena. uitgestelde id. werk. 21; Mexiko 3 pc. 21; Portugal 3 pc. 45½; Ecuador 13¾; Venezuela 30½; Wissel op Amst. —, op Hamburg —.

WEENEN, 3 Okt. Met. 5 pc. 81⅜; Nationale 83¼; Bank-Aktien 977; Credit Anst. 211; Noord-Bahn akt. 174¼; O.-Fr. Spoorw. akt. 247; Saltzb. 100½; Lomb. Venetiaans. 98; Wissel op Londen 10,10½; Goud 8; Zilver 5.

BERLIJN, 3 Okt. 4½ pc. Pr. Staatsch. 99⅝; 5 pc. Rusland 108; Wissel op Londen 2/m 6 Th. 18; Amst. kort 140⅝; Hamb. 149⅞; Petersburg 101¼; Diskonto —.

HAMBURG, 3 Okt. Spanje 3 pc. —; id. 1¼ pc. 23⅞; Rusl. 5 pc. 103¼; 4½ pc. —; 3 pc. Mexikanen 8⅞; Vereinsbank 100; Noord-Duits. bank 91; Wissel op Londen 3/m. —.—; id. kort —.—; Amst. —.—; Diskonto 6½.

FRANKFORT, 3 Okt. 5 pc. Met. 76⅛; 1¼ pc. Spanje binnenl. 25⅛; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. ——; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

	2 OKT. 4½ u. gebl.	3 OKT. 4½ u.			gebl.
Amsterdam, Thesaurie . 5 pCt.	104¾		″		
Nederl. Bank. 4	″		″		
Nederl., Werkel. Schuld à 2½ pCt.	63½	63 9/16	″	63⅝	63 9/16
Dito Dito 3	76 11/16	76¾	″		
Dito Dito 4	97	97	″		
Amortisatie-Syndikaat . 3½	91	91⅛	″		
Aand. Handel-Maatsch. 4½	151¼	151	″	151¼	151¼
dito Contant . . 4½	151½		″		
Oost-Ind. Leening . . 4½		95¼	″	95¼	95⅛
Aand. Holl. Spoorweg . .			″		
Leening idem . . 4½			″		
Aand. Rijn-Spoorweg . 4½			″		
Maatschappij van Weld. 4			″		
België, Cert. Adm. B. Bk. 2½			″		
Dito *Rothschild* . . 2½	52	52 1/16	″		
Frankrijk, Certifikaten . 3			″		
Spanje, Obligatiën . 1¼	25⅜	25 5/16	″		
Dito 3	42 1/16	42⅝	″		
Dito Binnenlandsche . 3	37¼	37½	″	37 9/16	
Amortisable Schuld . .	5 5/16		″		
Bewijzen Coupon . .	5⅜		″		
Portugal, Obligatiën . 3	45⅞	45¼	″		
Dito 1856 3	44⅝	44⅞	″		
Uitgestelde		26	″		
Rusl., Obl. bij *Hope en Co.* 5	104⅞	104¾	″		
Dito bij idem 1828/1829 5	104⅛	104	″		
Cert. bij idem 1831/1833 5	94¾	94	″	94⅝	
Dito bij idem 1840 . 4	86⅜	86¼	″		
Dito bij *Stieglitz* . . 4		86 1/16	″		
Dito Nieuwe . . . 4		85⅞	″		
Dito 5de Serie . . 5	99 7/16	99 5/16	″		
Dito 1855, 6de Serie . 5	100⅜	100⅜	″	100 9/16	100 9/16
Dito Adm. te Hamburg 5			″		
Dito dito te Londen . 5			″		
Dito dito 4½			″		
Inschrijv. in Assignatiën 6		67	″		
Certifikaten van dito . 6		67⅝	″		
Spoorweg Aandeelen . 5	76	76	″		
Polen, Aand. 1835, fl. 500 . *f*	155¼	155¼	″		
Obligatiën . . . 4 pCt.	80⅞	80⅝	″		
Pruissen, Oblig. . . 4½			″		
Aandeelen 1854 . . 3½	198				
Beijeren, Spoorweg Aandeelen					
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.* 5		76¼	″		
Dito dito		61¼	″		
Dito [illegible] . . 5	74¼		[illegible]	74¼	74
Dito [illegible] 15	[illegible]				
Dito Nationale 1854 . 5	76¼	76¾	″	76¼	76¼
Dito dito . . . 2½	38⅜	38¼	″		
Weener Bankaktiën . . *f*	1111				
Dito Aand. fl. 250, 1839					
Dito dito ″ 250, 1854 4 pCt.	315	315			
Napels, Cert. bij *L. en B.* 5			″		
Dito bij *Rotschild* . . 5			″		
Denemarken, Obl. te Lond. 5			″		
Graz. Geldl. 1824 v. £ 100 5	99¼	99⅝	″	99⅞	
Dito 1839 van £ 100 . 5	97¼		″		
Dito 1843 ″ 100 . 5			″		
Dito 1852 . . . 4½			″		
Sardinië			″		
Peru, Geldl. 1854 . 4½			″		
Dito te Parijs . . .			″		
Ecuador, Oblig. 1855 . 1		14			
Venezuela, dito 6 pCt. thans 4½	29⅝	28⅞	″	29	
Dito Uitgestelde . . 2			″		
Grenada, Obligatiën . 3	19½	19 7/16	″	19½	
Dito Uitgestelde . .	5⅝		″		
Mexiko, dito . . . 3	20	19 15/16	″	20 1/16	
Nrd-Amer. Ph. *Hope en C.*, Lr. A *f*			″		
Dito dito Lr. B ″			″		
Dito bij *Rothschild* . 6 pCt.			″		
Amerik. Bank-Aktiën . .			″		
Illinois Spoorw. Aandeelen .	104½		″		
Dito Oblig. Constr. Bons. 7pCt.	87¼	87¼	″		
Louisiana . . . . 5 ″			″		
Grieken, Obl. Geldl. 1825 5 ″	4 7/16	4½	″		

Prost 56½, 58, 56½.

Binnen- en buitenlandsche fondsen waren heden prijshoudend.

Koers van het Geld: Beleening 4½ pCt. Prolongatie 4 pCt., Diskonto 5 pCt.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

ROTTERDAM, 3 Okt. Rogge. 142/2 ℔ St.-Petersburger *f* 182. — Gerst. 139/2 ℔ Manheimer *f* 228.

SCHIEDAM, 3 Okt. Rogge verkocht: 145/2 ℔ *f* 193 kontant *f* 195 6/w.; 144/2 ℔ dito *f* 190 kt., 192 6/w. — Moutwijn *f* 20,50; Jenever *f* 26,—; Amst. Proef *f* 27,25, per ned. vat zonder fust, zonder de belasting; Spoeling *f* 0,70 per ketel.

LONDEN, 3 Okt. *Suiker* met weinig omzet. Eene lading Fernambuck per *Jessie* werd voor een naburige Haven a 30 sh. 6 d. verkocht. De voorraad in de 4 hoofdmarkten van het Vereen. Koningrijk beliep op 30 September 102020 ton tegen 90560 ton in 56. — *Koffij* stil — *Rijst* blijft levendig en hooger gestemd. — *Talk* onveranderd. PYC loco 57 sh. 9 d.; [illegible] 57 sh. a 57 sh. 3 d.; Januarij/Maart 57 sh. [illegible]

HAMBURG, [illegible] *Koffij* bleef deze week zeer kalm; de omzet bestond uit 5000 b. Braziel van 4⅝ a 6½ sch. en 1000 b. St. Domingo van 6 1/16 à 6½ sch., men twijfeld sterk aan eene verbetering in den eersten tijd. — *Suiker.* De achteruitgaande beweging blijft aanhouden. De Houders hebben zich eene nieuwe verlaging van 8 sch laten getroosten en tot dia reductie werden gedaan 800 k. Havana en 70 kr. Java in loco en zeilend 700 v. Cuba Moscovaden en 300 z. bruine Fernambuc. — *Tabak.* De pozitie onzer markt blijft gunstig en werden tot vorige prijzen vrij belangrijke partijen omgezet. — *Specerijen.* Peper hooger en met levendigen handel voor consumtie. Piment zonder attentie. Cassia lignea gevraagd. Men noteert 14⅝ a 14½ sch., flores 18 a 18½ sch. — *Honig* verlaten, St. Domingo is 24 a 25 mk. waard. — *Was* zoo goed als zonder voorraad. — *Huiden* zonder verandering en prijzen eerder iets lager.

NEW-YORK, 19 Sept. *Katoen.* De markt bleef onveranderd sedert ons laatste berigt. De verkoopen zijn zeer gering alsook de disponibele voorraad. De notering is nominaal dezelfde als de vorige.

NEW-ORLEANS. 12 Sept. *Katoen.* Onze markt opende deze week met veel vraagr en de omzettingen zouden ongetwijfeld veel belangrijker zijn geweest, zeo de voorraad niet zoo gering ware. Onze voorraad bedraagt 10,000 bn., en de ontvangsten zullen voor de eerste weken zeer gering zijn.

LOUISVILLE, 11 Sept. *Tabak.* Met zeer weinig verandering sedert ons laatste berigt; prijzen blijven ten gunste der verkoopers. Deze week werden aangebragt 126 p. en verkocht 60 p.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 2 Okt. Jaski, Stad Utrecht, Batavia. - Westendorff, Alexandrine, Charleston.

HELVOET, 2 Okt. Melville, Monarch, Rangoon, l. v. Brouwershaven. - Warkmeister, Marianne, Baltimore. - De Lauro, Immacolato, Palermo.

BROUWERSHAVEN, 2 Okt. Evers qq., Yssel, Soerabaya n. Rott.

TRIEST, 28 Sept. De Roever, Jan van Brakel, Amst.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 5 Oktober, in lading naar:

Urdingen en Ruhrort.	J. A. Musholt, God met ons.
Frankfort.	J. Welter, Frankfort N°. 4
Ludwigh. en Manheim.	J. Bastiaans, Ludwigshaven N°. 2.
Weesel.	E. T. Beijer, de Hoop.
Maintz.	B. Kirschreiber, Maintz N°. 5.
Keulen.	Th. Kamps, Cöln. N°. 11.
Duisburg.	H. In de Kamp, Vlijt en Hoop.
Dusseldorp.	H. Polmann, Niederrhein N°. 4,
Keulen.	W. van Uden, Wilhelmina.
Mannheim.	A. Bauduin, Urania.

AMSTERDAM, 2 Oktober, vertrokken naar:

Urdingen en Ruhrort.	W. Dombeck, de Hoop.
Frankfort.	M. Grunewald, Frankfort N°. 13.
Weesel.	A. Balk, [illegible]
Dusseldorp.	G. J. Timmerman, Weldadigheid.

Rijnhoogte ARNHEM, 2 Okt. 5 p. 0 duim.
KEULEN, 4 ″ 4 vt. 0 ″

Advertentiën.

(3708) Heden overleed mijne dierbare Echtgenoote, Mejufvrouw GUDULA EGBERTINA TULLENERS, in den nog jeugdigen leeftijd van ruim 25 jaren, na vooraf gesterkt te zijn met de H. H. Sacramenten der stervenden, mij nalatende 4 kinderen, alle te jong om het groot verlies te kunnen beseffen.

B. L. LANGEMEIJER.

LEEUWARDEN, 30 September 1857.

Eenige kennisgeving.

(3716) Heden overleed tot mijne bittere droefheid, mijn innig geliefde Echtgenoot JOANNES FREDERICUS WIEGMAN, voorzien van de H. H. Sacramenten der stervenden, in den ouderdom van ruim 34 jaren, waarvan ik slechts 9 maanden in een gelukkigen Echt met hem mogt vereenigd zijn.

ZWOLLE, den 2 October 1857.

Wed. G. N. WIEGMAN, geboren SPITZEN.

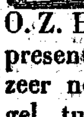

H. B. REESINCK en H. F. KOEDIJH, Makelaars, zullen op Maandag den 2den November 1857, des avonds na Vijf Ure, in het voormalig O. Z. Heeren-Logement, door den Notaris W. STRENGMAN presenteeren te verkoopen: Een extra hecht, sterk en zeer net betimmerd **KOOPMANSHUIS**, op het Singel tusschen de Toren- en Huiszittenstegen, G 371. Breeder bij billetten omschreven.

De bewijzen van eigendom en veilcondititiën zijn vier dagen vóór en op den Verkoopdag ter lezing, ten kantore van voornoemden Notaris te zien. (3717)

Zilveren L. V. Beelden en andere.

De ondergeteekende Goud- en Zilversmid te Boxmeer heeft de eer zijnen geëerde Begunstigers te berigten, dat bij hem verkrijgbaar zijn: gedreven Zilveren **Beelden**, **Reliquaires** in den vorm eener ark, een **Wijwaterketel**, waarop gedreven de Zaligmaker en de Cananesche vrouwe, gedreven **Middenplaten** voor Missalen, **Godslampen** waaronder eene in Gothischen stijl, **Kandelaren**, **Tabellen**, **Kelken**, **L. V. Kroonen**, **Schepters**, enz.

(3715) A. J. BOEKMEULEN.

Wordt gevraagd in het Aartsbisschoppelijk Seminarie te Culemborg, een **Jong Mensch**, bekwaam om aan eerstbeginnenden in Piano en Zang onderwijs te geven. Brieven, *franco*. (3698)

DE PILLEN VAN HOLLOWAY zijn een onwaardeerbaar geneesmiddel voor degenen welke aan lever- en maagkwalen lijden. De deugd en kracht dezer pillen beproefd zijnde door een groot aantal lijders en wel bijzonderlijk in Nederland, Java en Suriname, is het onnoodig om dezelven verder uitteweiden daar duizenden daarvan gebruik gemaakt hebbende, hare weldadige uitwerking hebben ondervonden, al degenen welke lijden aan ongesteldheid aan de lever of de ingewanden, gebrek aan spijsvertering, zware hoofdpijnen, duizeligheid, aandrang van het bloed naar het hoofd, kunnen geen beter werkend middel gebruiken. Zij zijn ook buitengewoon heilzaam voor borstkwaal, mits dat tevens de zalf daarbij ter inwrijving op de borst des morgens en s avonds wordt gebruikt.

Doosjes Pillen à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75; *f* 13.50, *f* 20.50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij de Heeren ADAMA, Apothekers, Utrechtschestraat, Y N°. 251 en Nieuwendijk, L. N°. 78, als Dépôthouders te *Amsterdam*, bij L. J. GROOTENDORST, dépôthouder te *Utrecht*, G. VERHAART, dépôthouder te *Prinsland* en bij J. STRAATMAN, hoofd-dépôthouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Straud 244, *Holloway's-Etablishment*. (3706)

Reeds meermalen hebben wij de aandacht onzer lezers gevestigd op de werken tot opleiding in den handel, welke door den boekh. D. NOORTENDORST VAN GOOR, [illegible] zijn uitgegeven. [illegible] weêr een dier werken compleet in het licht verscheenen, onder titel van: De Handelsleer, of Practische Theorie van den Koophandel in al zijne vertakkingen. Het is eene soort van handels-encyclopedie, waarin alles, wat tot den handel betrekking heeft op duidelijke wijze wordt uiteengezet. De inhoud is zeer rijk, er worden namelijk in behandeld: Begrip van den koophandel en de handelswetenschappen, algemeene ruilmiddelleer, algemeene warenleer, algemeene bewaarleer, algemeene geldleer, de leer der waarde betalingsmiddelen, algemeene middelen tot bevordering van den handel, wissel en wisselregt, over papiergeld, effecten en actiën; bijzondere middelen tot bevordering van den handel; het practisch handelsbedrijf en de daaraan verbondene werkzaamheden, bijzondere indeeling der hoofd- en bijtakken van den koophandel, de koopman en zijn bedrijf, de lastgeving, de kantoorkennis, de speculatieleer, de koophandel in verband staande met de staathuishouding. Het werk is alzoo een nuttig handboek voor den koopman en voor hem die in den handel wordt opgeleid is het een uitmuntend leerboek. Bij netten compressen druk beslaat het [illegible] 900 pagina's, terwijl de prijs *f* 6.50 uiterst matig is gesteld. Wij vertrouwen dat de uitgever door een ruim debiet zijne ijverige pogingen tot bevordering der handelswetenschap in ons land zal zien beloond. Alg. Handelsblad 29 Aug. 1857. (36[illegible])

(3714) Bij P. N. VERHOEVEN te 's Bosch, is verschenen:

HANDBOEKJE VAN GODSVRUCHT VOOR STUDENTEN,

of verzameling van Gebeden, Overwegingen en Oefeningen.

252 bladz. 18°. Prijs 50 Cents.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.